

Судні дні

Володимир Нагорняк

...А СУДДІ ХТО-!

(Идаротно-подвійне, авторський жанр, оповідання)

1. СУДНІ ДНІ

А чи бували ви в NNському народному суді-.. Ні, не бували ви в NNському народному суді! А мені доводилося. Аж два рази. Більше не буду. Не бажаю відривати вельмишанованих від їхніх справ. Ой, скажу я вам, які там чесні народні судді, — серце кров'ю обливається, коли бачиш, — які там чесні народні судді!

А у,ага, скажімо, розрахували вас з роботи, а зарплату уже десь так років два не виплачують. Годували-годували-годували обіцянками, майже клятвами, а потім приблизно таке мовили:

— Цукерку (мається на увазі — зарплату) — хочеш-
— — Хочу! — відповідаєш їм. — Як же мені її не хотіти-
! — Нема... — відповідають тобі.

А куди-! А де шукати ту правду— Жирно, на голодний шлунок, облизавшись, ідеш до суду. А хто в суді— Правильно, судді. А судді хто-.. Ой, скажу я вам, а які там чесні народні судді, — серце кров'ю обливається, коли бачиш, — які там чесні народні судді!.. Ну, думаєш, визовуть вони, чесні народні судді, того, того самого, хто зажулив твою, горбом зароблену, цукерку-зарплату та й скажуть, як між людьми водиться, ну, по-совісті як:

— А що ж це ти, сучий ти сину такий-то, — (прізвище, ім'я та по-батькові, а то й по матері!), — зажулив цукерку-зарплату, га-! — Та

я... Та то...Та це... Та вийшло так...

- Вийшло так-.. Не повинно так виходити у правовій державі Україна, не повинно!!! Машину, дачу, квартиру, врешті-решт, продай, а щоб з чоловіком, — мається на увазі ти, — було по Конституції, по закону! - та кулачком зверху.

...Ну, значиться, визивають вас: і його, і тебе, і вогорять-вогорять, та не йому, не йому, — куди ти дивишся-! — тобі вогорять:

— А що ж це ти, сучий ти сину, (прізвище, ім'я та по-батькові, а то й по-матері!), — та не звертався до суду протягом трьох місяців після свого звільнення з роботи, га-!

- Та обіцяв же, клявся — я й повірив...

— Повірив він... Це — не причина! — відповідає народний суддя, чим красномовно дає зрозуміти, що не бачити тобі цукерки-зарплати, як своїх вух без дзеркала. На цьому і попрощалися. Правда, я не забув, не забув-таки запитати чи невинен я їм за роботу суду. Сказали: не винен. Бачиш, які чесні там народні судді, — серце кров'ю обливається, коли бачиш, — які чесні там народні судді!

Одного, признаюся, не второпав, так і не второпав. Ось кум буде на днях позиватися, попрошу, запитає. Якщо вони судді народні, а я - той же народ (майже,

родичі!), чого ж це вони так ревно мене та від моєї ж, горбом заробленої, зарплати захищають-!

Дивно, їй-богу, дивно, га-

2. КАБІНЕТНИЙ ПЛАЦ

Іване Івановичу-
був...

— То були ви в суді,

— Та

— І що-
пригадав.

— Армію

— Тю-ю, при чому тут баба

Параска, коли поросся громом убило-
!

При чому тут армія-

— Звідки мені знати-.. Заходжу в кабінет,

шапку ще в коридорі зняв, привітався. Дві молодички, у внучки нам, Федоровичу, годяться. Що впосередині — це народний суддя, збоку — секретар суду. Навпроти другої — директор, ну, в якого зарплату-цукерку висуджую. Два роки на нього горбатився, а якби не суд, то й ніколи не бачив би. Інкогніто, ага, так-.. Та так — я це слово ще взимку вивчив! На колінцях в інкогніто дипломат — чорний такий тонкий квадратний ящик з ручкою і двома, замочками. Мале, худе та прилизане, як теля з-під корови — це я про того директора; очиці — туди-сюди, туди-сюди... Як спілі вишні на вітрі: скільки в них не дивися — себе не побачиш. Молодичка, це суддя, а ввічливо ж так, як твоя внучка, Федоровичу, коли в тебе на ту (ну, як її-), а, жувачку, циганить:

— Сідайте, будь

ласка! — сів. Щось дописує. Чекаю.

— Ваше прізвище-

— Перелазенко, — кажу, а сам

продовжую сидіти.

— Вставайте, коли відповідаєте —

ви в суді! Ім'я та по-батькові-

— Іван Іванович, — уже

піднявся: в суді ж.

— Сідайте! — і знову щось пише

Потім продовжила, як батюшка молитву, монотонно продовжила:

— Народний суд у складі судді такої-то — ("Встаньте, встаньте!!!") — та секретаря суду такої-то розглянув вашу справу. Ваші права... Ваші обов'язки.... Сідайте! - знову щось там черкає, скінчила і, як удав на зайця: — Ви нам довіряєте-

— Ти що, Іване Івановичу, знав їх- —

Звідки— Перший раз бачив! Та так і кажу: "Я ж вас перший раз бачу!". (Ні-ні, я піднявся.) Сам собі раз на місяць віриш — ось йому, — показую пальцем на дохлого директора,— повірив, довірився, так він два роки моєї праці зчавкав!

— Сідайте! - бачу: трохи знітилася молодичка, але задзюрчав телефон — виручив. Бере трубку, а звідти — голос. Я неodobачаю, ти знаєш, але чую добре, добре чую. Засміявся голос та й каже:

— Як він тебе, га-

!

Слухаєте—

—

відповідає-запитує

суддя.

— Та слухаємо... — ще голосніше

сміється голос.

Хвильку зачекавши, суддя посерйознішала, продовжує:

— У вас є самовідвід-

-Немає, — кажу, ага, не підіймаючись. Ну, забув, забув...

— Вставайте, коли відповідаєте! Ви не на базарі!

- А хто сидить на базарі, Іване Івановичу-

— Це вона, треба розуміти, образно, Федоровичу, образно.

- А-а, це вона так образно... А далі що-

— А ви знаєте чи, - продовжує суддя, - ("Вставайте, коли до вас суддя звертається!!!"),— що ваш позов незаконний...

- Виходить, що це тобі той дохлий директор погріб копав, а не ти на нього два роки горбатився-! Виходить так...

- Та говорив і це. Але я їй про діло, а вона мені про козу білу...

Недочуває чи (не може бути — молода ще), не бажала дочуватись чи (та мабуть!). Каже, що на протязі трьох місяців після звільнення, заяву потрібно було подавати, позов. У них тепер такий закон імається...

— Імається-..І що, Іване Івановичу, нічого-нічого-

— Як це нічого-! Ноги самогоном розтирати буду, а що залишиться з тобою на пару за здоров'я народної правди в народних судах вип'ємо! І у неї, мабуть, болять ніженьки.Болять, тьху!, болять, Федоровичу, болять...

ХЕРСОН: ПЛЮЮ НА КИЇВ

або

ДЕЩО З МІСЦЕВОГО ВЕРБЛЮДСТВА

(Идаропне оповідання)

Можете зразу, з розгону, заперечити факт існування верблюдів на Херсонщині. Брехня: не було, нема, не буде! Звідки тут, як такому, верблюдоводству взятися, коли вже навіть про вівцеводство, — а скільки там тої вівці-, — говорити починаємо забувати. Помилочка, через буквенну неухважність: не верблюдоводство, а верблюдство. Близько за звучанням; коли ж дивитися глибоко-глибоко, то за значенням далеко-далеко.

Херсонські верблюди — люди: дві руки, дві ноги, голова і т.п... До того, дозвольте зауважити, не просто якісь там люди, як ми з вами, середньостатистичні, а люди при портфелях, при владі тобто. Втім, про все по порядку. Близько, кілометрів років п'ятнадцять від осьдечки, загорілася моя Херсонщина педагогічним скандалом. І добряче-таки загорілася: сіячі розумного-доброго-вічного вимагали чесно зароблену зарплату — бачите, не сіялося безкоштовно уже їм. Вимагали!..

Аж дійшов дим до Києва, до столиці аж, аж учули їх тодішні пан Потойбікстойченко, учули, і сказали:

— Добре. Та

надішлю я тому Херсону мільйон гривень! — ага, так сказали, сам чув, і не просто так сказали, а і надіслали, і перевірили: подзвонили з Києва особисто учительському страйкому: — Ви мільйон одержали-! - запитали.

— Ми, — херсонський страйковий комітет відповідає, — мільйон одержали...

Х-ха-а! Ми! А чи ті це ми-! Покажи-кажи... Верблюди херсонські тут як поназбігалися, як розплювалися... Аж сльози на очах — чи за народ так заперезживали, чи від пльову: — Такі не ви одні, — виструнчили страйковий комітет, — ви не одні такі, а, скажімо, медики, а... а... а...

Акали більше місяця. Патріотично, але небезкоштовно. Худий київський мільйон, перебігши площу біля облвиконкому до одного з банків, поливав місцевих акальників дебелим процентним дощичком повний місяць, і ще-ще-ще... Зрозуміло: така всенародно любляча політика, на грані фолу, довго продовжуватися не могла.

Молодий Верблюдик (осанка "без мене світ застигне", інтелектуально дупель пусто, з відчайдушним пльовом, за що і взяли у верблюдство) серйозно рознервувався:

— Та нас же всіх повиганяють!!! — шепотом закричав молодий Бувалому Двогорбому Верблюду.

— Не панікуй!!! Хто-!

— Київ...

— Та плюю я на твій Київ! Йому не до нас. Ну, найбільше — пожурять, ага, та й то не тебе. А премію з процентиків цибриш-..

Страйком же продовжував шукати справедливість. Полетіла ще одна депеша в Київ. Пишуть: одержали — не одержали... Дехто з учителів, — так-так, з учителів, — навіть вибухнув крамолою: "Ну, тепер порівняють уже горби нашим верблюдам!.."

Заметушилися і верблюди. Успішно поділивши процентики по кишенях, зрозуміло, по своїх, — взялися за членування і тіла того-таки невгамовного київського мільйона:

— Як ділити-

— Медикам — сповна.

— А школи-

— Хто мовчав — усе, решті — решту.

І відповідь на депешу прийшла, не забарилася. Спокійна-спокійна, аж спати хочеться, як день у серпні. Самі тодішні вельмишановні пан Потойбікстойченко (добра людина, дай, боже, йому здоров'я від усіх херсонських педагогів та довгих років життя) прислали ще півмільйона гривень.

Молодий Верблюдик (як швидко перший горбик вималювався!) радості не приховував:

— Скінчилося!..

— Добре, коли добре! Учись, поки я живий та при владі! — відбасив йому в лад Бувалий Двогорбий верблюд.

— А що, коли все наладиться-! - бовкнув Молодий Верблюдик.

— Розміявся... Ти про це і думати кинь! Що, запитуєш- Будеш сидіти на одній безпроцентній зарплаті, ха-ха-ха, якщо не будеш сидіти... Та ні, не будеш... Поки сонце зійде, роса очі виїсть.